

Κυριακή ΙΣΤ Ματθαίου: Ομιλία εις την παραβολήν των ταλάντων (Γερμανός ο Β' Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 8 Φεβρουαρίου, 2013

(Ματθ. κε' 14-30)

Οι γεωργοί που φυλάσσουν τους αγρούς και τα περιβόλια των αρχόντων, έχουν συνήθεια να συνάζουν όσα άνθη εύρουν ωραία και ευωδέστατα, και να τα προσφέρουν στους κυρίους των· και εάν έχουν και άλλους φίλους, δίδουν και σ' αυτούς. Εκείνοι δεχόμενοι τα κρίνα περιχαρώς, ευχαριστούν και φιλοδωρούν τους γεωργούς, αν και δεν λαμβάνουν από τα άνθη εκείνα άλλην ωφέλειαν εκτός από το ότι ευχαριστούν για λίγην ώραν την όρασι και ότι ευωδιάζουν την όσφρησίν τους. Εμείς δε οι πνευματικοί γεωργοί και διδάσκαλοι, που μας έχει εμπιστευθή ο Κύριος τον αιθαλή λειμώνα τού αγίου Ευαγγελίου και περιποιούμεθα τόσον ωραίον και πανευφρόσυνον περιβόλι, δεν προσφέρουμε μόνον μίαν φοράν τον χρόνον σ' εσάς τους ηγαπημένους αδελφούς και φίλους μας άνθη καλοκαιρινά και ευμάραντα, αλλά καθημερινώς συνάζουμε λόγους πνευματικούς από τον αιθαλή Παράδεισον της Γραφής και σας διδάσκουμε με πολύν πόθο και επιμέλειαν, ευφραίνοντας τις ψυχές σας με διάφορες νουθεσίες και υποδείγματα, με τα οποία ωφελείσθε, μετανοείτε για τις αμαρτίες σας και ευρίσκετε σωτηρίαν αιώνιον. Περιχαρώς λοιπόν να υποδέχεσθε την διδαχήν, αδελφοί και εκδιώκετε την δυσωδίαν της αμαρτίας με την ευωδίαν του Αγίου Πνεύματος· Και αφού έτσι καθαρισθήτε, θα γίνετε ναός τού Θεού και κατοικητήρια θείας χάριτος. Ακούσετε λοιπόν και την **σημερινήν παραβολήν τού Κυρίου μας**, να λάβετε στην ψυχήν πολλήν ωφέλειαν, και ιδιαιτέρως οι αμελείς και ράθυμοι, οι οποίοι δεν επιμελούνται να μεταδώσουν στον αδελφόν και πλησίον τους από το χάρισμα που έχει κάθε ένας κατά την τέχνην και την επιστήμην του. Προσέχετε λοιπόν με πολλήν ακρίβειαν.

«Είπεν ο Κύριος την παραβολήν ταύτην· άνθρωπός τις αποδημών εκάλεσε τους ιδίους δούλους και παρέδωκεν αυτοίς τα υπάρχοντα αυτού· και ω μεν (σε άλλον μεν) έδωκε πέντε τάλαντα, ω δε δύο, ω δε εν, εκάστω κατά την ιδίαν δύναμιν και απεδήμησεν ευθέως» και τα λοιπά. Εκείνος λοιπόν που έλαβε τα πέντε τάλαντα, επεμελήθη και τα εδιπλασίασεν· ομοίως και εκείνος που έλαβε τα δύο, εκέρδησε από αυτά άλλα δύο. Ο άλλος όμως, που έλαβε το ένα, έσκαψε την γην και έκρυψε εκεί το αργύριον του Κυρίου του. Και μετά πολύν χρόνον έρχεται ο Κύριος των δούλων εκείνων να αξιολογήση το έργον τους.

Θέλοντας ο Δεσπότης και Κύριος ημών Ιησούς Χριστός να μας φανερώση το έξαφνον της Δευτέρας του Παρουσίας, μας νουθετεί με την παραβολήν ταύτην σοφώτατα· και αφού πρώτα είπε, «γρηγορείτε ότι ουκ οίδατε την ημέραν, ουδέ την ώραν εν η ο Υιός τού ανθρώπου έρχεται» αμέσως μετά προσέθεσε και αυτά: καθώς ένας άνθρωπος που απομακρύνεται από τον τόπον του, έτσι και ο Κύριος, όταν έφευγε από τον κόσμον τούτον σωματικώς για τους ουρανούς, προσεκάλεσε τους δούλους του και τους παρέδωσε τα ουράνια και θεία μυστήρια. Οι δούλοι είναι οι θείοι Απόστολοι και όλοι οι διάδοχοί τους, οι μυσταγωγοί τής Εκκλησίας, δηλαδή οι αρχιερείς, ιερείς και διάκονοι, στους οποίους έχει ανατεθή η διακονία τού λόγου, έλαβαν δε και πνευματικά χαρίσματα, άλλοι μεγαλύτερα και άλλοι μικρότερα· διότι τα χαρίσματα διαχωρίζονται και διαφέρουν το ένα από το άλλο. Πλην όμως αυτός ο Θεός, το Πνεύμα το Αγιον είναι που ενεργεί σε όλους και τους ενισχύει· «και άλλω μεν διά του Πνεύματος δίδοται λόγος σοφίας» κατά την Γραφήν, «άλλω δε λόγος γνώσεως κατά το αυτό Πνεύμα, ετέρω δε πίστις εν τω αυτώ Πνεύματι, άλλω δε χαρίσματα ιαμάτων εν τω αυτώ Πνεύματι, άλλω δε ενεργήματα δυνάμεων...» και σε άλλους άλλα χαρίσματα. «Πάντα δε ταύτα ενεργεί εν και το αυτό Πνεύμα διαιρούν ίδια εκάστω καθώς βούλεται». Και πάλιν σε αυτήν την επιστολήν ο θείος Απόστολος λέγει: «Υμείς εστε σώμα Χριστού και μέλη εκ μέρους. Και ους μεν έθετο ο Θεός εν τη εκκλησία πρώτον Αποστόλους, δεύτερον Προφήτας, τρίτον διδασκάλους, έπειτα δυνάμεις, είτα χαρίσματα ιαμάτων, αντιλήψεις, κυβερνήσεις, γένη γλωσσών». Λοιπόν δεν είναι όλοι Απόστολοι ή δυνάμεις, και δεν έχουν όλοι το χάρισμα να θεραπεύουν ή να ομιλούν γλώσσες και να ερμηνεύουν, αλλά κάθε ένας κατά την δύναμιν του λαμβάνει το χάρισμα, δηλαδή κατά το μέτρον τής πίστεως και της καθάρσεως. Διότι ανάλογα με την πρόοδον που παρουσιάζει κάποιος στην κατά το ευαγγέλιον ζωήν, λαμβάνει από τον Θεόν την δωρεάν και το χάρισμα. Εάν δώσωμεν ολίγον, ολίγην χάριν λαμβάνουμε· εάν όμως δώσωμε μεγάλην προσπάθεια, λαμβάνουμε και μεγάλην χάριν. Όπως και εκείνος που έλαβε τα πέντε τάλαντα δεν έδειξεν οκνηρίαν, ούτε ποσώς παρημέλησεν, αλλά παρευθύς προσεπάθησε ως ευγνώμων δούλος και οικονόμος επιμελέστατα, να διπλασιάση το χάρισμα. Επειδή όποιος έχει λόγον ή πλούτον ή άλλην τέχνην και δύναμιν και δεν κοιτάζει μόνον τον εαυτόν του αλλά προσπαθεί να ωφελήση και τον πλησίον του, αυτός διπλασιάζει το χάρισμα το οποίον έλαβεν από τον Θεόν ως ευγνώμων· ο δε αχάριστος και άχρηστος, ο οποίος παρέχωσε το τάλαντον, είναι αυτός που φροντίζει να ωφελήση μόνον τον εαυτόν του, και για την σωτηρία των άλλων δεν τον ενδιαφέρει καθόλου· γι' αυτόν τον λόγον ο τοιούτος κατακρίνεται και δικαίως καταδικάζεται, διότι έκρυσεν την χάριν την οποίαν έλαβεν από τον Κύριον. Ομοίως όταν κάποιος είναι ευφυής και επιτήδειος άνθρωπος και γνωρίζει πολλά, δεν επιδίδεται όμως σε πράγματα που αφορούν την ψυχήν, αλλά σε πρόσκαιρες φροντίδες και δολιότητες, κατακρίνεται και αυτός μαζί με εκείνον που έκρυσεν το τάλαντον, διότι δεν εχρησιμοποίησε την ευφυΐαν και την προκοπήν του σε θεία και ωφέλιμα

πράγματα αλλά σε ανωφελή και γήϊνα. Μετά δε χρόνον πολύν, **έρχεται ο Κύριος** που έδωσε το αργύριον ή τα λόγια του, διότι «αργύριον πεπυρωμένον» είναι τα λόγια τού Θεού, ή και κάθε χάρισμα γενικώς ημπορείς να ειπής ότι είναι αργύριον, επειδή λαμπρύνει εκείνον που το έχει και τον κάνει ένδοξον «Και συναιρεί λόγον» ο Δεσπότης, **εξετάζει δηλαδή εκείνους οι οποίοι έλαβαν τα τάλαντα και τους ζητεί να του αποδώσουν όχι μόνον το κεφάλαιον, αλλά και το όφελος.** Γι' αυτό και **κάθε ένας που έλαβε χάρισμα, είναι χρεώστης στον Θεόν,** να αγωνισθή να το διπλασιάση το γρηγορότερον, δηλαδή να ωφελήση και τον πλησίον του. Διότι όποιος διδάσκει τον αδελφόν του, ή του κάνει κάποιαν άλλην ευεργεσίαν, ας γνωρίζη ότι **περισσότερο τον εαυτόν του ωφελεί,** επειδή διπλασιάζει το κέρδος του και **λαμβάνει από τον Δεσπότην πλουσίαν την ανταπόδοσιν.**

Και εκείνοι μεν οι οποίοι ηγωνίσθησαν εργαζόμενοι αυτά που έλαβαν, επαινούνται από τον Δεσπότην ως δούλοι καλοί και χρήσιμοι και αξιώνονται, τόσον εκείνος που έλαβε τα δύο, όσον και ο άλλος που έλαβε τα πέντε τάλαντα, όμοιας υποδοχής ακούγοντας και οι δύο τον ίδιον λόγον από τον Κύριον, δηλαδή το «ευ δούλε αγαθέ και πιστέ! επί ολίγα ης πιστός, επί πολλών σε καταστήσω· είσελθε εις την χαράν τού Κυρίου σου». **Αγαθός** νοείται εδώ αληθώς εκείνος που έχει αγαπητικήν διάθεσιν, απηλλαγμένην από φθόνον, και μεταδίδει προς τον πλησίον την καλωσύνην του. Και επειδή στα ολίγα εφάνησαν πιστοί και αγαθοί δούλοι, κληρονομούν πολλά από τον Θεόν εκεί στην Βασιλείαν του, τα οποία υπερβαίνουν κάθε φαντασίαν διότι αν και εδώ αξιώνονται να λάβουν δωρήματα, όμως αυτά δεν είναι τίποτε συγκρινόμενα με τα μέλλοντα αγαθά τα οποία κληρονομούν στον Παράδεισον. **Χαρά** δε του Κυρίου είναι η παντοτεινή και αιώνιος ευφροσύνη, την οποίαν έχει ο Θεός ευφραινόμενος στα έργα του, κατά τον Προφήτην «Ευφρανθήσεται Κύριος επί τοις έργοις αυτού». Τοιαύτην λοιπόν ευφροσύνην και αγαλλίασιν απολαμβάνουν οι Άγιοι, ευφραινόμενοι «επί τοις έργοις αυτών», ενώ οι αμαρτωλοί αντιθέτως πικραίνονται για τα έργα τους και μεταμελούνται ανώφελα. Οι δε Άγιοι, οι οποίοι έχουν τον πλούτον τού Κυρίου, χαίρουν με αυτόν και αγάλλονται· και **εκείνος που έλαβε τα δύο αξιώνεται ίσης τιμής και αγαθών με τον άλλον που έλαβε τα πέντε τάλαντα· διότι όταν κάποιος οικονομήση καλά την μικρήν χάρι που έλαβε, απολαμβάνει ίσην τιμήν με εκείνον που κατώρθωσε τα πολλά, αφού ο καθένας τους εδιπλασίασε το χάρισμα που έλαβε και απολαμβάνουν ομοίαν τιμήν, επειδή και ομοίαν προσπάθειαν επέδειξαν.** Ή ας το ειπούμε και με άλλον τρόπον: **επαινούνται μεν ίσα και τοποθετούνται σε έναν τόπον, αλλά ο καθένας απολαμβάνει την ανταμοιβήν ανάλογα με το κέρδος που έκαμε.**

Οι αγαθοί λοιπόν και ευγνώμονες δούλοι τοιαύτης χαράς και τιμής ηξιώθησαν, ο δε **πονηρός και οκνηρός** έλαβε την παιδείυσιν που του έπρεπε, σύμφωνα με την απολογίαν και την πονηρίαν του. Επειδή απεκάλεσες σκληρόν τον Δεσπότην, γι' αυτό κατεκρίθης περισσότερο και ασυγχώρητα· διότι αφού εγνώριζες ότι ο Κύριός σου

ήταν σκληρός και έπαιρνε τα ξένα πράγματα, έπρεπε και συ, ανόητε άνθρωπε, να επαυξήσης αυτά που έλαβες και να κάμης μαθητάς, να λάβη ο Δεσπότης από εκείνους το οφειλόμενον. **«Τραπεζίτας»** ωνόμασε τους **μαθητάς** επειδή αυτοί **έχουν την διάκρισι** να δοκιμάσουν τον λόγο και να αποδοκιμάσουν ό,τι δεν είναι γνήσιον· από αυτούς ζητεί την ωφέλειαν, δηλαδή την επίδειξι των έργων. Διότι όταν ο μαθητής δέχεται τον λόγον από τον Διδάσκαλον, ωφελείται μεν και αυτός, αποδίδει δε και τον λόγον ολόκληρον, ακόμη δε αποδίδει και την εργασίαν τού καλού ως ωφέλειαν. Από τον πονηρόν όμως δούλον το χάρισμα στρέφεται οπίσω, διότι **όποιος έλαβε το χάρισμα για να ωφελήση άλλους και δεν το μεταχειρίσθη για την ωφέλεια των άλλων, αλλά ζητεί να εξυπηρετή μόνον τον εαυτόν του, τότε χάνει και αυτό που έλαβε. Σε εκείνον δε ο οποίος αγωνίζεται να επαυξήση το χάρισμα, ο Κύριος του επιστρέφει περισσότεράν δωρεάν· διότι σε όποιον αγωνίζεται η χάρις θα πολλαπλασιασθή**, ενώ από εκείνον που δεν αγωνίζεται του παίρνουν και εκείνο το ολίγον χάρισμα που φαίνεται πως έχει, επειδή το ημαύρωσε με την οκνηρίαν και την αμέλειάν του.

[13^{ος} αι. - Πατριαρχικόν Ομιλιάριον Β', σελ. 163., Από το βιβλίον "Πατερικόν Κυριακοδρόμιον", σελ. 285, Ιερόν Κελλίον Αγίου Νικολάου Μπουραζέρη, Αγιον Όρος]

ΣΧΕΤΙΚΟ:

[«Τα τάλαντα...» \(Αγ. Ιωάννης Χρυσόστομος\)](#)